

In deze bijzondere tijden merken we dat de energietransitie geenszins aan vaart verliest, integendeel. De energiesector is vol in ontwikkeling, zowel op lokaal niveau waar gemeenten hard werken aan de transitievisies warmte, als internationaal, denk aan de Europese Green Deal. Berenschot ziet hoe de blik zich langzaam meer richt op de praktische uitvoering. Wij willen daaraan bijdragen met bestuurlijke, strategische en inhoudelijke projecten en dienstverlening.

Energie-inzichten

Per 1 juni is de energietransitie binnen Berenschot officieel één van de vier strategische thema's waarop we komende jaren willen inzetten. Hierbij richten wij ons met name op drie expertisegebieden:

1. **Inhoudelijke systeemstudies**, zoals de klimaatneutrale scenario's voor 2050 uitgevoerd door ons Energie Expertise Centrum. Op basis van deze studie constateren wij dat alles wat we tot 2030 in bijvoorbeeld de gebouwde omgeving gaan doen in het Klimaatakkoord, valt binnen alle vier klimaatneutrale scenario's voor 2050. Kortom: een 'lock in' bestaat niet; voorlopig zijn alle maatregelen tot verduurzaming goed.

2. **Bestuurlijke begeleidingstrajecten**, zoals begeleidingstrajecten voor de Regionale Energiestrategieën en de dealmaking bij de startmotor in Rotterdam-Zuid. Hier blijkt een 'mutual gains' benadering effectief, maar uitdagend in de praktijk.

3. **Strategische bedrijfsvraagstukken**, zoals een gezamenlijk traject met de leidingenstraat Nederland en stakeholders om een nieuwe strategie te ontwikkelen. We zien dat veel (publieke) bedrijven vragen hebben over het herdefiniëren of versterken van hun positie in een veranderd (energie)speelveld.

Door middel van deze nieuwsbrief brengen wij u graag op de hoogte van de inzichten die zijn opgedaan bij projecten binnen deze expertisegebieden. Wij hopen dat deze inzichten u verrijken en voorzien van informatie in het complexe (energietransitie)landschap waarin we ons bevinden.

Heeft u vragen of opmerkingen, neem dan gerust contact op met één van onze adviseurs.

Inhoudelijke
systeemstudies

1. Uit de vier duurzame scenario's voor 2050 blijkt dat er verschillende pakketten zijn om te verduurzamen

Het afgelopen jaar heeft Berenschot in opdracht van Netbeheer Nederland [vier duurzame scenario's voor 2050](#) ontwikkeld. Het doel was het vinden van hoekpunten waarbinnen de energietransitie zal plaatsvinden. De scenario's dienen niet als voorspelling; in werkelijkheid zal de toekomst waarschijnlijk elementen van meerdere scenario's bevatten. De vier scenario's hebben een uiteenlopend karakter, niet alleen wat betreft hun uitgangspunt op sturingsgebied, maar ook in hun uitwerking qua vraag en aanbod.

De scenario's, die vier verschillende beelden van Nederland laten zien, verschillen van elkaar met betrekking tot het schaalniveau waarop de sturing van de energietransitie vooral plaatsvindt: regionaal, nationaal, Europees of mondiaal, en hoe burgers en bedrijven daar op reageren. Alle scenario's gaan uit van een grootschalig aanbod aan duurzame elektriciteit, vooral wind- en zonne-energie. De uitkomsten laten een flinke elektrificatie zien en een rol voor klimaatneutrale waterstof als grondstof en back-up. Dit wordt afhankelijk van het scenario aangevuld in verschillende richtingen: duurzame warmte, groen gas en CCS, import van waterstof, of nog meer elektrificatie.

Meer weten over deze studie?

Bert den Ouden
Sectorleider energie

b.denouden@berenschot.nl

06 5199 4286

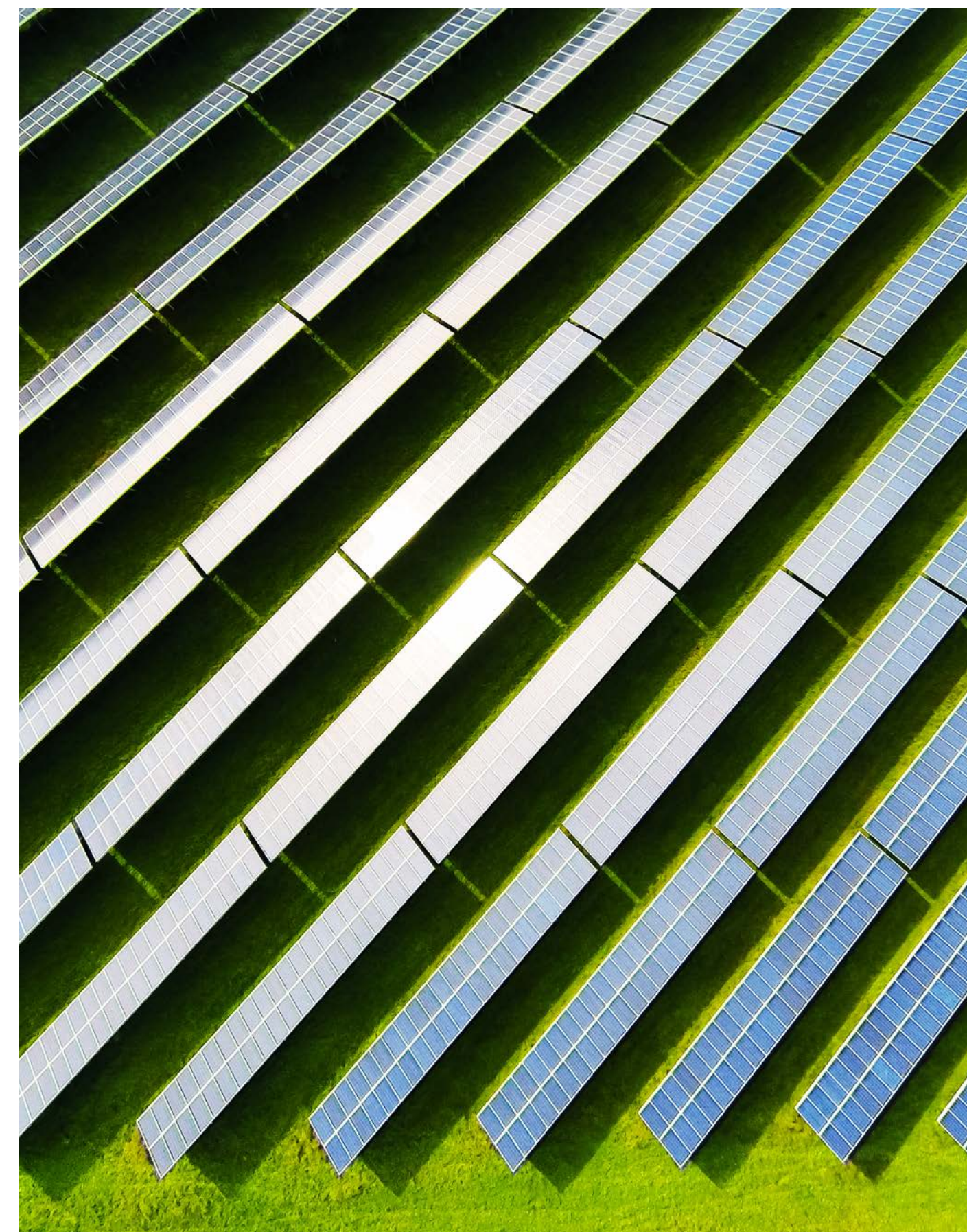
2. Openingsbod regionale energiestrategieën vraagt om onderhandelingsvaardigheden

In dertig regio's zijn decentrale overheden, maatschappelijke organisaties en bedrijven aan de slag met het ontwikkelen van een regionale energiestrategie (RES). Inmiddels hebben enkele regio's hun eerste concept-RES al gepresenteerd, terwijl andere regio's zoeken naar gezamenlijke gerichtheid en druk zijn met visiebepaling en het in kaart brengen van de gezamenlijke uitgangspunten.

Op 1 juni 2020 moeten de regio's hun concept-RES hebben gepresenteerd. Hierbij doen de regio's een RES-aanbod in het licht van de totale opgave (onder andere opwek elektriciteit van 35 TWh, warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor benodigde opslag- en energie-infrastructuur). Komende maanden wordt daarmee ook duidelijk hoe constructief en positief de regio's en decentrale overheden zijn in het behalen van de afspraken die in het Klimaatakkoord zijn vastgelegd.

Opvallend is dat er in verschillende regio's onvoldoende bestuurlijke samenwerking en solidariteit bestaat om gezamenlijk tot een constructief en positief bod te komen. Het RES-proces lijkt daarmee in een bestuurlijke onderhandeling terecht te komen, waarbij in enkele gevallen de lokale media worden gebruikt om standpunten uit te wisselen. Berenschot begeleidt een aantal regio's om te voorkomen dat het proces uitmondt in een onderhandeling waarin de winst van de ene partij het verlies van een ander kan betekenen. Gezamenlijke coalitievorming is gewenst, maar door de uiteenlopende standpunten soms moeilijk te realiseren.

Een positief voorbeeld is het RES-proces in regio Foodvalley. Daar wordt gewerkt vanuit de 'mutual gains' benadering met een plek voor alle stakeholders aan de 'onderhandelingstafel'. Aan de stakeholderoverleggen nemen vertegenwoordigers van gemeenten, provincies, waterschappen, netwerkbedrijven en andere belanghebbende organisaties of initiatieven deel. De partijen zoeken gezamenlijk naar de meest geschikte oplossingen voor hoe en waar duurzame energie opgewekt kan worden in de regio. Daarbij houden ze rekening met zo veel mogelijk belangen. Gezamenlijk hebben de deelnemers [criteria](#) vastgesteld om oplossingen te kunnen afwegen.

Meer weten over deze trajecten?

Ralph Kohlmann
Senior consultant

r.kohlmann@berenschot.nl

06 5536 4853

3. Vanwege de transitie in de energiesector zijn veel partijen bezig met de vraag wat die transitie betekent voor hun eigen rol en positie

De snel veranderende energiesector stelt organisaties voor allerlei strategische uitdagingen. De centrale vraag is telkens ongeveer hetzelfde: wat betekenen de ontwikkelingen rondom de energietransitie concreet voor onze positie en voor de invulling van onze eigen rol?

Door onze competenties op het gebied van strategie en organisatievraagstukken te combineren met onze inhoudelijke kennis van de energiesector, heeft Berenschot de afgelopen tijd verschillende (publieke) bedrijven geholpen bij het beantwoorden van die vraag. In een traject dat we altijd samen met de klant uitvoeren: aan de hand van interactieve workshops, kennissessies, discussies in alle lagen van de organisatie en op basis van eigen keuzes en afwegingen bepaalt onze klant zélf zijn strategie. Wij faciliteren met scherpe inhoudelijke analyses, een challenge-rol, suggesties, structuur, beproefde methodieken en een flinke dosis aanstekelijk enthousiasme.

Enkele voorbeelden:

Momenteel is Berenschot bezig met het opstellen van een nieuwe strategie voor Leidingenstraat Nederland (LSNed). Van de Rotterdamse haven richting België met een aftakking naar Zeeland beheert LSned ondergrondse leidingen en kabels (voor gassen, vloeistoffen, energie en data). De energietransitie brengt het speelveld in beweging en daarom wordt in een gezamenlijk traject met stakeholders de rol van de leidingenstraat in de toekomst onderzocht en vormgegeven.

Bij Alliander ondersteunen we momenteel de afdeling Corporate Strategie bij het opzetten van innovatieprojecten en werken wij mee aan een strategie rondom de vraag hoe Alliander met behulp van de netwerken waar zij deel van uitmaakt nog effectiever kan innoveren om zo de energietransitie optimaal te kunnen faciliteren en vormgeven.

Berenschot is op het moment bezig met een traject omtrent het verkennen van de mogelijkheden van een groen gas sectorvertegenwoordiging; zie project 6 verderop in deze nieuwsbrief.

We ondersteunden de afdeling Corporate Affairs van Essent met analyses rondom het Klimaatakkoord en bijvoorbeeld ook bij het opstellen van een visie op de transitie richting een waterstof-economie die de verduurzaming van de industrie en op termijn de gebouwde omgeving kostenefficiënt faciliteert.

De afgelopen maanden hebben we Enpuls geholpen bij het opstellen van een visie rondom collectieve warmte en het activeren daarvan, onder meer resulterend in de [whitepaper 'Vaart maken met warmtenetten'](#).

Bij Shell vervulde Berenschot-adviseur Michiel van Werven tijdelijk de rol van Senior Partnership Manager, waarin hij zich richtte op het in kaart brengen van partnerships waarmee Shell de door haar gewenste leidende rol in de energietransitie kan verkennen en invulling geven.

Bij Vereniging Eigen Huis begeleidde Berenschot vorig jaar een traject om tot een Strategisch Energiekader te komen, dat VEH helpt om haar rol in de energietransitie concreet te maken en dat in het veranderende energielandschap handvatten biedt om zo veel mogelijk toegevoegde waarde te bieden aan haar leden.

Meer weten over deze projecten?

Michiel van Werven
Senior managing consultant

m.vanwerven@berenschot.nl

06 1096 7530

Inhoudelijke
systeemstudies

4. Blauwewaterstofproductie in de Rotterdamse haven is een haalbare optie voor het verduurzamen van flexibele centrales en hogetemperatuurvraag

Berenschot heeft, in samenwerking met andere partijen, in het project 'H-vision' onderzocht hoe blauwe waterstof een rol kan spelen in het versnellen van de energietransitie. Er wordt doorgaans onderscheid gemaakt tussen grijze, blauwe en groene waterstof. Grijze waterstof wordt opgewekt uit aardgas. Blauwe waterstof wordt ook gemaakt uit aardgas, maar hier wordt vervolgens de vrijgekomen CO₂ afgevangen. Groene waterstof wordt geproduceerd uit (het overschot van) duurzame energie.

In de Rotterdamse haven wordt de waterstofvraag nu vooral ingevuld met grijze waterstof. Daarnaast kunnen verwarmingsprocessen die nu op aardgas gestookt worden ook op waterstof verhit worden. Groene waterstof is vandaag de dag nog erg duur, dit is een van de redenen waarom gedurende het project is gekeken naar de mogelijke rol van blauwe waterstof in de energietransitie. Berenschot heeft zich in dit project onder andere beziggehouden met het doorrekenen van verschillende businesscases. Hieruit bleek dat blauwe waterstof in veel gevallen een oplossing kan bieden in het op korte termijn verduurzamen van de elektriciteitsproductie en hogetemperatuurvraag.

Meer weten? Download [hier](#) het onderzoeksrapport. Momenteel is Berenschot samen met de partijen uit het H-vision consortium de businesscase verder aan het aanscherpen.

Meer informatie over deze studies?

Wouter Verbeek
Senior consultant

w.verbeek@berenschot.nl

06 5096 4543

Bestuurlijke
begeleidings-
trajecten

5. Gemeenten op zoek naar hun rol in de ontwikkeling van duurzame warmtenetten

Als professional in de energietransitie weet u dat warmtenetten een belangrijke deel van de oplossing voor de verduurzaming van de gebouwde omgeving zijn. Ook is duidelijk dat de ontwikkeling van warmtenetten moeilijk vorm te geven is vanwege de onzekerheden in de beschikbaarheid van duurzame bronnen, de (gegarandeerde) afname van warmte en de financiële businesscase. Het realiseren van gestelde ambities en het verder invullen van de gemeentelijke regierol stelt veel gemeenten voor vragen als welke rol zij moeten innemen in (het faciliteren van) de warmtemarkt, en wat daarin de politieke en maatschappelijke risico's zijn.

Onze ervaring in het adviseren van onder andere de gemeenten [Leiden](#), Rotterdam, [Ede](#), Utrecht, [Nijmegen](#) en Eindhoven leert ons dat elke lokale opgave een eigen dynamiek met andere posities en verhoudingen kent. Natuurlijk voortkomend uit de technisch-inhoudelijke mogelijkheden van warmteopwek en levering, maar ook voortbouwend op de keuzes uit het verleden. Zo pakt de gemeente Nijmegen de regie in de ontwikkeling van warmtenetten, waar de gemeente Ede sterk afhankelijk is van een privaat warmtebedrijf. Veel gemeenten zijn zich nog niet bewust van de vragen rondom rolbepaling in de warmtemarkt en het blijft zeker voor bestuurders en raadsleden een complexe materie om over te besluiten. In welke mate gemeenten hierin top-down willen handelen dan wel bottom-up willen samenwerken met markt en maatschappij, hangt sterk af van politieke voorkeur en de beeldvorming van de huidige warmtemarkt. Steeds vaker wordt Berenschot daarom niet gevraagd om advies en het organiseren van de besluitvorming, maar juist om het begeleiden van een dialoog binnen een gemeente of tussen een gemeente en stakeholders dan wel om het meenemen van colleges van B&W's en gemeenteraden. De discussie en verandering van de Warmtewet 2.0 laten zien dat dit onderwerp in de nabije toekomst steeds meer op de agenda van bestuurders komt te staan.

Meer weten over deze projecten?

Bram Brouwer

Managing director energie en leefomgeving

b.brouwer@berenschot.nl

06 4743 2278

6. De weg naar een meer georganiseerde groengassector is uitdagend, maar wij zien zeker mogelijkheden voor meer samenwerking

7

Momenteel brengt Berenschot samen met de groengassector de mogelijkheden in kaart om de sector te verenigen in een breed gedragen sectorvertegenwoordiging. Een uitdagend project waarin onze expertise op het gebied van de energietransitie en competenties in alliantievorming elkaar goed aanvullen.

De groengassector is relatief jong en volop in beweging. De rol die deze sector krijgt toebedeeld in de toekomstige warmtevoorziening (en mobiliteit), zorgt voor een enorme impuls. Maar de groengassector wordt ook gekenmerkt door een hoge variëteit aan spelers. Denk aan agrarische ondernemers met energieproductie als nevenactiviteit, industriële groengasproducenten, netbeheerders en (decentrale) overheden.

Alle partijen zijn hard nodig, maar hun belangen liggen niet altijd op één lijn en het aantal belangenbehartigende partijen in de – relatief kleine – sector is groot. Het gebrek aan een breed gedragen sectorvertegenwoordiging werkt belemmerend in de afstemming met externe partners. Daarnaast ligt er ook een uitdaging om de kennis en beeldvorming over de sector in gezamenlijkheid aan te pakken.

Berenschot is gevraagd om namens én voor de sector in kaart te brengen hoe de organisatiegraad voor de groengasketen als geheel kan worden verbeterd. Een opdracht waarin sectorspecifieke kennis in groen gas, de typische Berenschot-aanpak in strategie- en organisatievraagstukken en onze ervaring op het gebied van alliantievorming samenkomen.

Kern van de aanpak ligt in een zorgvuldig, transparant proces waarin alle partijen zich gehoord voelen. Op gestructureerde wijze wordt doorgepakt op gemeenschappelijke thema's en doelstellingen die niet alleen verbindend zijn, maar ook de positieve energie opleveren die nodig is om tot bestendige afspraken te komen. Na de zomer verwacht Berenschot een advies uit te brengen over de wijze waarop de sector zich breed gedragen én effectief kan verenigen en laten vertegenwoordigen.

Meer weten over alliantievorming in de energiesector?

Arthur Vernooij
Senior consultant

a.vernooij@berenschot.nl

06 1474 6531

Inhoudelijke
systeemstudies

7. Nieuwe studie geeft inzicht in ontwikkeling van een waterstofsysteem tot 2030-2050 en voornaamste afhankelijkheden hierbij

8

De uitrol van een waterstofsysteem is omvangrijk, complex en de voorbereiding en uitvoering kosten veel tijd. Geen of slechte keuzes in het begin van het uitrolproces kan later de kosteneffectiviteit en het tijdig gereedkomen van het waterstofsysteem negatief beïnvloeden. EBN wilde beter in beeld krijgen hoe een waterstofsysteem eruit kan komen te zien, welke wegen daarheen genomen kunnen worden en wanneer welke investeringen nodig zijn. Hiertoe heeft EBN aan Berenschot en Kalavasta gevraagd om de voor- en nadelen en randvoorwaarden van mogelijke uitrolpaden voor waterstof uit te werken. De inzichten uit de studie dienen een basis te creëren voor discussie over de ontwikkeling van het waterstofsysteem en de belangrijke keuzes die in dat kader gemaakt moeten worden.

Voor de ontwikkeling van het benodigde systeem (aanbod, infrastructuur, opslag en vraag) zijn – samen met verschillende waterstofexperts – vier uitrolpaden ontwikkeld. Hierbij is gebruik gemaakt van verwachte vraag-aanbodvolumes per sector in 2050 volgens de eerder in deze nieuwsbrief beschreven Klimaatneutrale Energiescenario's.

Uitwerking van de mogelijke uitrolpaden van het waterstofsysteem hebben geleid tot de volgende inzichten:

1. De vier geschetste uitrolpaden geven hoekpunten weer van het waterstofsysteem in 2050. Het uiteindelijke waterstofsysteem is afhankelijk van externe ontwikkelingen (met name prijs ten opzichte van alternatieven, nationale sturing, optie voor import en eventuele overheidsstimulering).

2. De keuzes die gemaakt worden voor de uitrol van een waterstofsysteem, hebben te maken met de vraagontwikkeling per sector, de beschikbaarheid van waterstof, en met de karakteristieken van de aan te sluiten aanbod- en vraagopties (bijvoorbeeld de kwaliteit die waterstof in een bepaalde sector moet hebben).
3. Bij drie van de vier uitrolpaden lijkt de ontwikkeling van een waterstofbackbone noodzakelijk. Een analyse van de meerkosten voor de productie van groene waterstof voor de backbone laat zien dat de onrendabele top richting 2035 verdwijnt. Het rekenmodel voor het bepalen van de OPEX van de backbone is op aanvraag beschikbaar.
4. Opslag van waterstof neemt richting 2050 een steeds grotere rol in. Afhankelijk van de gekozen mate van leveringszekerheid bieden zoutcavernes komende decennia voldoende 'ruimte'.
5. Bij het maken van keuzes over het waterstofsysteem is het verstandig om samen te werken met buurlanden op het gebied van investeringen in de benodigde infrastructuur.

Download [hier](#) de eindrapportage.

Meer weten over deze studie?

Joachim Schellekens
Senior consultant

j.schellekens@berenschot.nl

06 2064 9476

Bestuurlijke
begeleidings-
trajecten

8. Rotterdam kan belangrijke bijdrage leveren aan landelijke verduurzamingsopgave in de gebouwde omgeving

9

De BV Nederland staat voor de opgave om in 2050 7 miljoen woningen van het aardgas af te halen. In 2030 moeten de eerste 1.5 miljoen woningen verduurzaamd zijn. Een enorme opgave, waarbij verschillende vraagstukken (technisch, juridisch, economisch, sociaal) bij elkaar komen. De gemeente Rotterdam heeft – met de grote hoeveelheid beschikbare restwarmte uit de haven en een reeds ontwikkeld warmtenet in de stad – gunstige condities om een belangrijke bijdrage te leveren aan deze landelijke opgave.

Berenschot is door de gemeente Rotterdam, Vattenfall en de vier grote woningcorporaties aangesteld om een proces in te richten om samen met deze zes partijen tot afspraken te komen over de verduurzaming van de gebouwde omgeving in Rotterdam-Zuid en Hoogvliet. Op basis van een gedegen, transparant proces werken de partijen stap voor stap naar een mogelijke deal. Momenteel zijn ze aan de hand van een set gezamenlijk opgestelde uitgangspunten bezig met een drietal scenario's die mogelijke oplossingsrichtingen in beeld brengen. Op basis van de inzichten uit deze scenariostudie gaan de partijen met elkaar in gesprek over hoe de opgave gerealiseerd kan worden tegen de laagst maatschappelijke kosten en hoe dat kan worden vertaald naar een overeenkomst waar alle partijen achter kunnen staan.

Meer weten over dit traject?

Pieterjan van der Hulst
Senior managing consultant

p.vanderhulst@berenschot.nl

06 13000615

9. De regio Leiden slaat de handen ineen voor open warmtenet in de provincie Zuid-Holland

10

Al een paar jaar heeft Zuid-Holland de droom om een regionaal, open warmtetransportnet met industriële restwarmte te realiseren vanaf de Rotterdamse haven tot aan Den Haag en Leiden (de Warmteronde). Gasunie is betrokken bij de aanleg van deze zogenaamde Leiding door het Midden: een enorm project met hoge benodigde investeringen en aanzienlijke positieve impact op de verduurzamingsopgave in de regio. Niet alleen investeringen maar ook afname van warmte is van belang voor het slagen van het project.

Berenschot is sinds 2019 betrokken bij de warmtetransitie in de gemeente Leiden. Momenteel werken wij met gemeente Leiden en vijf andere regiogemeenten de realisatie van de regionale warmtetransportleiding onder gunstige condities. Hiervoor hebben we een unieke samenwerking opgezet, waar nationaal, regionaal en lokaal hard wordt gewerkt. Berenschot positioneert de regio op meerdere niveaus en brengt de lokale warmtevraag en mogelijke warmteafname in zes gemeenten voor de komende twintig jaar in kaart.

Meer weten over dit traject?

Ivo Weekenborg
Geassocieerd consultant

i.weekenborg@berenschot.nl

06 2220 9889

10. Hoewel de Green Deal nog tot weinig weerspraak heeft geleid, ontbreken er concrete stappen om de doelstellingen van Parijs te halen

Berenschot heeft eind 2019 met een breed multidisciplinair team een [zestal aanbevelingen](#) voor de publicatie van de Green Deal opgesteld. De aanbevelingen waren bedoeld als ondersteuning van de Europese Commissie om binnen de termijn van honderd dagen een Green Deal aan te leveren die zowel ambitieus, uitvoerbaar als passend is binnen de Europese context. Berenschot benadrukt hierin het belang van het betrekken van de Europese burger. Ook blijkt dat beleidsambities geconcretiseerd moeten worden door ze te vertalen naar de impacts op de lokale context.

Daarnaast kan de uitstoot van broeikasgassen worden teruggebracht wanneer er meer wordt ingezet op duurzame warmte- (en koude)technieken in onder andere de industrie en gebouwde omgeving. Energieonafhankelijkheid als doel zal helpen richting te geven aan politieke en beleidsdoelstellingen op het gebied van klimaat. Tevens geeft de publicatie suggesties op welke manieren de industrie- en transportsector kunnen bijdragen aan het behalen van de klimaatdoelen en hoe de Green Deal geïmplementeerd zou kunnen worden.

Sinds de publicatie van de Green Deal op 11 december 2019 brengt Berenschot partijen bijeen om de nodige concretisering te maken van de beleidsvoornemens. Hiertoe breidde Berenschot haar adviesbureau uit naar de Europese Unie. In het hart van de Europese wijk is sinds 10 oktober nu ook het nieuwe kantoor aan de Aarlenstraat 20 te Brussel geopend.

Meer weten over Berenschot in Brussel?

Joachim Schellekens
Senior consultant

j.schellekens@berenschot.nl

06 2064 9476

Berenschot

Heeft u vraagstukken omtrent de energietransitie? Wij denken graag met u mee!

Bram Brouwer
Managing director
energie en leefomgeving
b.brouwer@berenschot.nl

Bert den Ouden
Sectorleider energie
b.denouden@berenschot.nl

Michiel van Werven
Senior managing consultant
m.vanwerven@berenschot.nl

Pieterjan van der Hulst
Senior managing consultant
p.vanderhulst@berenschot.nl

Berenschot is een onafhankelijk organisatieadviesbureau met 350 medewerkers wereldwijd. Al ruim 80 jaar verrassen wij onze opdrachtgevers in de publieke sector en het bedrijfsleven met slimme en nieuwe inzichten. We verwerven ze en maken ze toepasbaar. Dit door innovatie te koppelen aan creativiteit. Steeds opnieuw. Klanten kiezen voor Berenschot omdat onze adviezen hen op een voorsprong zetten.

Ons bureau zit vol inspirerende en eigenwijze individuen die allen dezelfde passie delen: organiseren. Ingewikkelde vraagstukken omzetten in werkbare constructies. Door ons brede werkkterrein en onze brede expertise kunnen opdrachtgevers ons inschakelen voor uiteenlopende opdrachten. En zijn we in staat om met multidisciplinaire teams alle aspecten van een vraagstuk aan te pakken.

Veel aandacht besteden we aan de kwaliteit en ontwikkeling van de professional. En de lat ligt hoog. Daarom een Berenschot Academie, voor persoonlijke reflectie, experimenteren en het ontwikkelen van vaardigheden. En een Berenschot Versneller, ons 'R&D-laboratorium', die onderzoek stimuleert naar maatschappelijk relevante, economische of vakinhoudelijke onderwerpen. Want onze klanten hebben recht op goede adviseurs en professioneel advies volgens de laatste inzichten.

Berenschot is een onafhankelijk, Nederlands bureau en is internationaal georiënteerd. Met een vestiging in de Europese hoofdstad Brussel sinds 1962 en met diverse (maatschappelijke) projecten wereldwijd.

Berenschot Groep B.V.

Europalaan 40, 3526 KS Utrecht | Postbus 8039, 3503 RA Utrecht
030 2 916 916 | www.berenschot.nl